

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

ЗДІР ВІКТОР АНАТОЛІЙОВИЧ

УДК 330.341.1 (043.3)

**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ
МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ**

Спеціальність 08.00.01 – Економічна теорія та історія економічної думки

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Київ – 2013

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі політичної економії обліково-економічних факультетів ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, м. Київ.

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор
Фукс Анатолій Ервінович,
пенсіонер

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Єщенко Петро Степанович,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
професор кафедри економічної теорії

кандидат економічних наук
Лебедева Лариса Валеріанівна,
Київський національний торговельно-економічний
університет,
старший викладач кафедри економічної теорії та
конкурентної політики

Захист відбудеться « » квітня 2013 р. о 16.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.006.01 у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» за адресою: 03680, м. Київ, проспект Перемоги 54/1, ауд. 317.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» за адресою: 03113, м. Київ, вул. Дегтярівська, 49 Г, ауд. 601.

Автореферат розісланий « » березня 2013 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради,
доктор економічних наук, професор

Зайцев Ю.К.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Характерна тенденція до фізичних меж вичерпності традиційних ресурсів негативно впливає на економічне зростання. Це означає, що домінантою у становленні моделі економічного зростання в XXI столітті повинна стати системність інноваційних процесів, наукових знань, нових технологій, продуктів і послуг. Інноваційна спрямованість - імператив не тільки сьогодення, але і найближчого майбутнього людської діяльності в будь-якій сфері, що забезпечує суб'єктам господарювання конкурентні переваги, слугує зміцненню їх ринкових позицій, а також сприяє економічному зростанню тих держав, які підтримують розвиток інноваційної діяльності у своїй країні. У реалізації таких ідей чільне місце належить інноваційній моделі розвитку економіки.

В Україні актуальність дослідження та виокремлення найважливіших аспектів інноваційної сфери зростає в зв'язку з проголошенням інноваційної моделі розвитку економіки, що ґрунтується на знаннях, інноваціях, позитивному сприйнятті нових ідей та готовності до їх практичної реалізації в різних сферах людської діяльності.

Дослідження інноваційної моделі розвитку як цілісного об'єкта аналізу, визначення її місця і впливу на еволюцію економічної системи суспільства потребує комплексного дослідження пріоритетів, стратегій, механізмів та інструментів, які безпосередньо спрямовані на формування інноваційного типу відтворення економіки країни.

Проблеми становлення інноваційної моделі розвитку висвітлені у працях таких зарубіжних та вітчизняних вчених: Шумпетера Й., Туган-Барановського М., Кондратьєва Н., Кузнеця С., Солоу Р., Тоффлера Е., Фрімена К., Яковця Ю., Санто Б., Глазьєва С., Амоша О., Бажала Ю., Соловійова В., Морозова Ю., Фатхутдінова Р., Гамідова Г., Крупки М., Хучека М., Чесборо Г., Якубовського М., Денисюка В., Дорофієнко В., Ленчука Е., Іванова Н.

Дослідженням теоретичних і практичних аспектів інноваційної моделі розвитку займалися такі вітчизняні економісти, як В. Александрова, Л. Антонюк, Ю. Бажал, В. Геєць, П. Єщенко, Н. Краснокутська, В. Зянько, О. Лапко, Л. Лебедева, А. Никифоров, С. Онишко, І. Павленко, Б. Патон, А. Поручник, В. Савчук, Л. Федулова, А. Фукс, А. Чухно та ін.

Незважаючи на те, що методологічні основи дослідження сутності інновації та інноваційної діяльності закладені у працях представників різних наукових шкіл та течій, багато робіт вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів присвячено різнобічним аспектам формування інноваційної моделі розвитку, все ж загалом у вітчизняній науці інноваційна модель розвитку національної економіки потребує дослідження та розробки, оскільки є відносно новою, складною, різноплановою, стосується багатьох аспектів ринкової трансформації національної економічної системи.

До того ж теорія і практика, що стосується дослідження саме інноваційного розвитку, перебувають у постійному розвитку, саме тому, з часом, обов'язково з'являються все нові проблеми, що потребують розв'язання, виникає необхідність у безперервному оновленні знань з питань становлення і розвитку інноваційної моделі. Усвідомлення актуальності, теоретико-практичної значущості поставленої

проблеми, нагальності її вирішення й зумовили вибір теми дисертаційного дослідження «Теоретичні засади формування національної інноваційної моделі розвитку економіки», метою якої є наукове дослідження інноваційної моделі розвитку як сукупності чітко визначених соціально-економічних пріоритетів, схем управління інноваціями, якісних і кількісних критеріїв, які характеризують ефективність інноваційного напрямку розвитку економіки, що покладені в основу стратегічної інноваційної політики держави.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри політичної економії обліково-економічних факультетів ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» і є складовою теми «Сучасне постіндустріальне суспільство і шляхи його формування в Україні» (номер державної реєстрації 0107U001332), а також у відповідності з темою Науково-дослідного інституту економічного розвитку ДВНЗ КНЕУ імені Вадима Гетьмана №883 «Принципи та механізми партнерства держави і приватного капіталу у формуванні інноваційної моделі економічного розвитку України» (державний реєстраційний номер 0109V001813).

У межах цих тем автором підготовлено розділ 3 «Проблеми та суперечності реалізації національної інноваційної моделі та можливості їх розв'язання в сучасних умовах», в якому досліджено особливості економічної політики забезпечення інноваційних проєктів, а також механізм стимулювання інноваційної діяльності в Україні.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад формування національної інноваційної моделі розвитку економіки.

Досягнення цієї мети зумовило необхідність постановки та розв'язання комплексу завдань:

- дослідити концептуальні основи та еволюцію змісту теорії інноваційного розвитку через призму поглядів як вітчизняних, так і зарубіжних вчених;
- виокремити роль інновацій у реалізації інноваційної моделі розвитку національної економіки;
- визначити сутність інноваційної моделі розвитку та складових її елементів;
- проаналізувати світовий досвід утвердження інноваційної моделі в розвинутих країнах;
- розкрити досвід командно-адміністративної системи у забезпеченні інноваційного розвитку економіки;
- здійснити оцінку сучасного стану економіки України з точки зору її інновативності;
- ідентифікувати формування технологічних та інноваційних пріоритетів розвитку національної економіки;
- окреслити пріоритети розвитку освіти і науки національної економіки;
- визначити проблеми та суперечності реалізації національної інноваційної моделі;
- розробити систему заходів по стимулюванню інноваційної діяльності в Україні.

Об'єктом дослідження є умови переходу до інноваційної моделі розвитку економіки.

Предметом дослідження є соціально-економічні відносини, в яких формуються інноваційна модель розвитку економіки України.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дисертації є фундаментальні положення загальної економічної теорії, вітчизняні й зарубіжні дослідження з проблем інноваційної діяльності в умовах ринкової трансформації. У роботі використано такі методи дослідження: системний аналіз (для вивчення інноваційної стратегії розвинених країн), групування та класифікації (для висвітлення суті та складових елементів моделі інноваційного розвитку), статистичний аналіз (для дослідження та оцінки сучасного стану економіки України з точки зору її інновативності), метод типології (для ідентифікації та класифікації моделей інноваційного розвитку).

Інформаційною базою роботи є праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, матеріали державної служби статистики України, аналітичні та прикладні розробки, а також достовірні електронні ресурси мережі «Інтернет».

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці нових методологічних та науково-методичних підходів щодо дослідження сучасних інноваційних процесів та чинників формування інноваційної моделі розвитку національної економіки. Основні результати, що становлять наукову новизну та виносяться на захист, такі:

вперше:

– обґрунтовані на теоретичному рівні основні складові національної інноваційної моделі розвитку. Такими складовими є науковий, технічний і виробничий потенціал країни та суспільні інститути (включаючи й державні), які забезпечують збалансовану взаємодію основних елементів системи, що перетворює її на єдине ціле (див. рис. 2). Ця взаємодія реалізується через розробку та впровадження механізму активізації інноваційної діяльності економічних суб'єктів, поширення інновацій у всіх сферах національної економіки. Основними напрямками активізації інноваційної діяльності виступають: 1) перетворення наукових та дослідницьких центрів, інформаційно-інноваційної інфраструктури, що надають інформаційні та комунікаційні послуги підприємствам та іншим суб'єктам економіки на єдину та ефективну інноваційну систему, що переводить функціонування економіки на нові засади, динамізуючи розвиток всього господарського комплексу, 2) посилення стимулюючих та координуючих заходів держави по створенню та впровадженню нововведень в усіх сферах життєдіяльності країни; 3) забезпечення якісної та неперервної освіти для всього населення країни, 4) поєднання підприємницьких стимулів з державним сприянням розвитку інноваційних процесів; 5) економічні стимули та інституційний режим, що спонукають до ефективного використання національних і глобальних знань в усіх секторах економіки. Інноваційною є така модель розвитку економіки, яка безпосередньо ґрунтується на отриманні знань, нових наукових результатів та їх технологічному впровадженні у виробництво, і забезпечує приріст ВВП, головним чином, за рахунок виробництва і реалізації наукоємної продукції та послуг. Для неї характерні такі ознаки: наявність державної політики і законодавства, спрямованих

на стимулювання інноваційних процесів; переважання п'ятого технологічного укладу і перехід до шостого; безумовні пріоритети державної підтримки – наука і освіта; переважання інтелектуального характеру праці над індустріальним; інтегровані технології; високовартісна робоча сила;

удосконалено:

– розкриття сутності поняття «інновація» як внутрішньої основи та двигуна інноваційного процесу, який отримав втілення у вигляді нового або удосконаленого технологічного процесу, що використовуються у виробничій діяльності, нового або удосконаленого продукту, які виведені на ринок. Основними властивостями інновацій є новизна і комерціалізація. Інновація – це комерціалізоване нововведення. Визначення категорії «інновація», що на відміну від розповсюджених у економічній літературі трактувань, ґрунтується на основі двовимірного підходу. А саме: 1) інновація в широкому значенні – як будь-яка зміна, що підвищує конкурентоспроможність суб'єктів господарювання через прибуткове використання ідей, винаходів у вигляді нових продуктів, послуг, організаційно-технічних і соціально-економічних рішень виробничого, фінансового, комерційного характеру; 2) інновація у вузькому значенні – поява нової техніки та технології у виробництві. Тобто в цьому разі вона характеризує процес перетворення лише наукових досягнень у виробництво;

– обґрунтування необхідності, в процесі формування інноваційної моделі розвитку економіки, посилення наголосу на такій функції держави як стимулювання інноваційного процесу, а не його пряме здійснення. Це обумовлено тим, що в умовах приватизації та переходу до ринкових відносин держава перестала бути єдиним суб'єктом інноваційного процесу, а тому її керуючий вплив має здійснюватись шляхом розвитку системи цілеспрямованих заходів, які стимулюють інноваційну діяльність всіх господарюючих суб'єктів економіки. Загальним результатом цього стане динамізація економічного розвитку країни в цілому;

дістало подальшого розвитку:

– виокремлення особливостей становлення інноваційної сфери України, причин її кризового стану (незавершеність економічних реформ, недосконалість законодавчої бази, орієнтація розвитку не на активізацію інноваційної діяльності, а на інвестиційну політику, недооцінка виняткового значення фактора технологічних змін, недостатнє фінансування, нераціональна структура зовнішньоекономічних відносин, заснованих на імпорті високотехнологічного устаткування та експорті паливно-сировинних ресурсів);

– визначення типу стратегії для переходу України на інноваційну модель розвитку. Світовою практикою напрацьовано три типи стратегій інноваційного розвитку: стратегія перенесення (використання зарубіжного науково-технічного потенціалу та перенесення його досягнень на терени власної економіки), стратегія запозичення (освоєння виробництва високотехнологічної продукції, що вже виробляється в інших країнах, використання дешевої робочої сили та наявного науково-технічного потенціалу), стратегія нарощування (використання власного науково-технічного потенціалу, залучення зарубіжних вчених та конструкторів). В Україні переважають ознаки першого та частково другого типу інноваційного розвитку. Для переходу України на інноваційну модель розвитку необхідно

активізувати використання стратегії нарощування виробництва нової техніки і технологій та їх запровадження в усі сфери виробництва, що сприятиме підвищенню рівня інновативності національної економіки.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що основні положення, викладені у дисертації, доведено до рівня методичних розробок і прикладних рекомендацій. Вони призначені для використання під час підготовки програм соціально-економічного розвитку України, розробки проектів законодавчих і нормативних актів з питань сприяння інноваційного розвитку України.

Рекомендації щодо економічного розвитку України через формування національної інноваційної моделі розвитку економіки, а також концептуальні висновки відносно напрямків розроблення принципово нових і інноваційних технологій в Україні, реалізація яких є запорукою підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки, запроваджені Науково-дослідним інститутом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (довідка № 1/453-а від 10.10.2012 р.). Пропозиції щодо удосконалення інноваційного розвитку використано в діяльності Головного управління інвестиційно-інноваційної політики, підприємництва та зовнішніх зносин Черкаської обласної державної адміністрації (довідка №1190 від 10.10.2012 р.). Матеріали дисертаційного дослідження використовуються у навчальному процесі навчально-наукового інституту економіки і права Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького при підготовці навчально-методичних комплексів і викладанні економічних дисциплін (довідка № 554/03 від 16.11.2012 р.). Матеріали першого розділу дисертаційного дослідження використано у 2009 році як доповнення до навчальної програми з дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності» Черкаського державного бізнес коледжу (довідка № 266 від 15.10.2012 р.). Практичні рекомендації щодо розвитку інноваційної діяльності та активізації науково-технічної діяльності на мікрорівні застосовувалися ПП «Ард-мастер плюс» (довідка № 263 від 15.11.2012 р.).

Особистий внесок автора. Всі наукові результати, які викладені в дисертаційному дослідженні та виносяться на захист, одержані автором особисто і знайшли відображення в опублікованих працях.

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні і практичні положення дисертаційної роботи пройшли апробацію на семи, з яких шість міжнародних, науково-практичних конференціях: IV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми інноваційного розвитку держави» (м. Дніпропетровськ, 2010 р.); Міжнародній Інтернет-конференції студентів та молодих вчених «Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність» (м. Харків, 2010 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми формування нової економіки XXI століття» (м. Дніпропетровськ, 2010 р.); XI Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія і практика сучасної економіки» (м. Черкаси, 2010 р.); II Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених та студентів «Стратегія економічного розвитку країн в умовах глобалізації» (м. Дніпропетровськ, 2011 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційна економіка – напрямок сталого розвитку держави» (м. Сімферополь, 2012 р.), II науково-практичній

конференції «Інноваційний розвиток вищих навчальних закладів України» (м. Черкаси, 2012 р.)

Публікації. Основні положення і висновки дисертації викладені в 13 наукових працях загальним обсягом 4,92 др. арк., з них 5 опубліковані в наукових фахових виданнях, 8 – в інших виданнях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків і списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертаційної роботи становить 195 сторінок. Дисертація містить 24 таблиці на 8 сторінках, 6 рисунків на 3 сторінках, 11 додатків на 11 сторінках та список використаних джерел із 243 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми, сформульовано мету і завдання, визначено предмет і об'єкт дисертаційного дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, надано інформацію щодо їх впровадження.

У розділі 1 «Інноваційна модель функціонування економіки як умова реалізації стратегічних цілей економічного розвитку» проаналізовано теоретико-методологічні підходи до визначення концептуальних основ та еволюції теорії інноваційного розвитку, розглянуто сутність інноваційної моделі розвитку та її складові елементи, досліджено світовий досвід утвердження інноваційної моделі розвитку в високорозвинених країнах.

Дослідивши теорію інноваційного розвитку, ми дійшли висновку, що існує багато визначень категорії «інновація». Ця категорія здебільшого трактується як перетворення потенційного науково-технічного прогресу в реальний, що втілюється в нових продуктах і технологіях.

Залежно від об'єкта і предмета дослідження інновації можна розглядати: як зміни, як процес, як результат.

Доцільно зауважити, що виділяють ще два підходи до визначення інновацій: вузький і широкий. Згідно з першим інновація ототожнюється з новою технікою та технологією.

У широкому розумінні інновації розглядаються як прибуткове використання ідей, винаходів у вигляді нових продуктів, послуг, організаційно-технічних і соціально-економічних рішень виробничого, фінансового, комерційного характеру. Аналіз різних визначень інновації дає змогу зробити висновок, що специфічний зміст цієї категорії становлять зміни, а отже, головною функцією інноваційної діяльності є функція змін.

Дослідивши сутність інноваційної моделі розвитку й її складових елементів, можна стверджувати, що інноваційна модель розвитку – складова сучасної економічної системи, в основі якої закладений пріоритетний розвиток освіти і науки, науково-дослідних робіт і конструкторських розробок, загалом ефективного використання інтелектуального багатства суспільства, завдяки якому інноваційна модель сприяє науково-технічному, економічному та соціальному прогресу, формує у суспільстві культ нововведень і дух новаторства.

Сутність інноваційної моделі розкривається в пріоритетах, стратегіях, механізмах та інструментах, які безпосередньо спрямовані на формування інноваційного типу розширеного відтворення економіки країни.

До головних елементів інноваційної моделі розвитку економіки необхідно віднести: систему управління і регулювання інноваційним розвитком економіки, систему освіти та підвищення кваліфікації, систему комерціалізації наукових знань та інновацій, систему використання інновацій, систему продукування наукових знань та інновацій.

Інноваційна модель розвитку формується під впливом безлічі об'єктивних для тієї чи іншої країни чинників, зокрема таких, як її масштаб; наявність природних і людських ресурсів, їх якісний і кількісний склад; особливостей історичного розвитку інституцій країни та форм підприємницької діяльності. Всі ці фактори певною мірою визначають напрям і швидкість розвитку інноваційного підприємництва.

На основі загального інноваційного індексу Європейського інноваційного табло, що вимірює порівняльну інноваційну спроможність 27 країн Євросоюзу, їх основних конкурентів (США, Японії) та країн, що пов'язані політикою сусідства з ЄС, визначені інноваційні лідери, які у сукупності мають 60 % провідних позицій рейтингу.

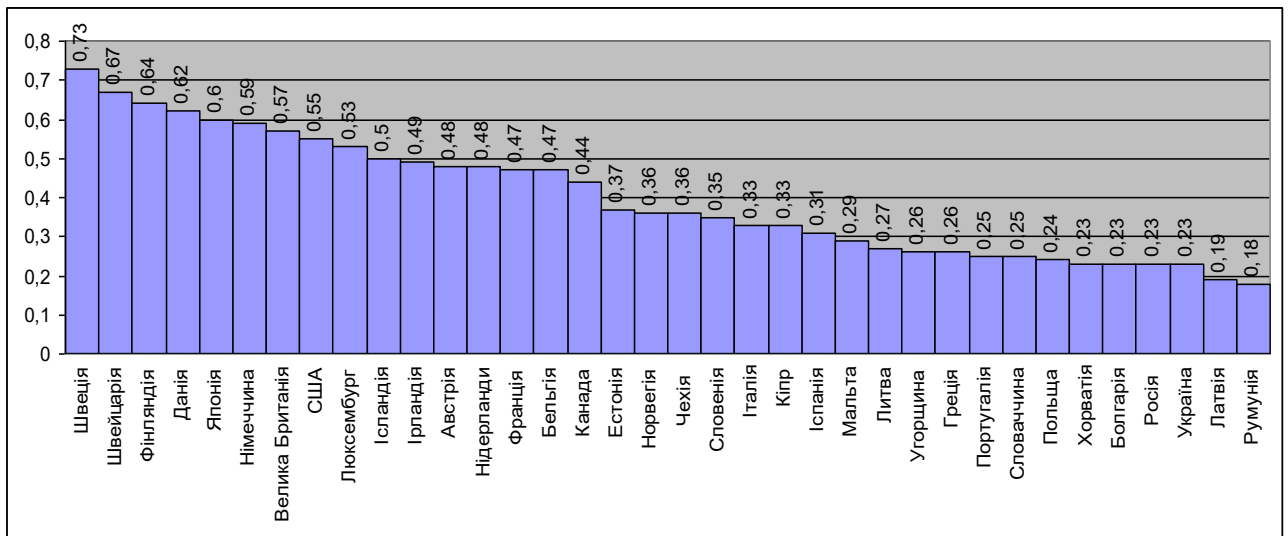

Рис. 1. Загальний інноваційний індекс в 2011 р.

*складено автором за даними <http://www.uintei.kiev.ua>

За загальним інноваційним індексом Україна знаходиться в останній за рівнем інновативності – четвертій – групі країн (країн, що наздоганяють). Порівняно з іншими країнами ЄС відставання України становить: від «країн-лідерів» – приблизно у 3 рази, від «країн-послідовників» – 2 рази, від країн «помірні інноватори» – 1,6 рази.

У цілому в країнах, що є інноваційними лідерами, апробовані нові форми і методи стимулювання інноваційного розвитку, інноваційна політика набула комплексного, системного і довгострокового характеру з чіткими кількісними і якісними орієнтирами.

Кожна з країн-лідерів в інноваційній діяльності пропонує комплексне бачення інноваційної політики, що включає як досягнення національних цілей в

індустріальній сфері, так і залежить від різноманіття факторів, що впливають на інноваційні можливості держави.

У розділі 2 «Особливості формування інноваційної моделі розвитку національної економіки» розглянуто досвід командно-адміністративної системи у забезпеченні інноваційного розвитку економіки, здійснена оцінка сучасного стану економіки України з точки зору її інновативності та обґрунтована політика формування інноваційних та науково-технічних пріоритетів національної економіки.

Від колишнього СРСР Україні дістався величезний науково-технічний потенціал, цілком порівняний з науково-технічним потенціалом США. Радянська наука досягла ряду найвищих світових досягнень. Проте у міру неефективного розвитку радянської економічної моделі розмах і рівень цих досягнень знижувалися. Радянська економічна наука, зокрема, не змогла вчасно запропонувати шлях виходу з системної кризи.

Крах СРСР був пов'язаний з нездатністю цієї системи використовувати НТП, встати на шлях формування постіндустріальної економіки і бути врівні із Заходом не по виробництву сталі, а по новітній техніці і мотивації до НТП. При цьому в СРСР весь час мовилося про перевагу соціалізму над капіталізмом, про перетворення науки в безпосередню продуктивну силу і т. п.

Інноваційні процеси в економіці України за роки незалежності не набули вагомих масштабів, кількість підприємств, що впроваджують інновації, зменшується з кожним роком і становить зараз 12–14 %, що менше в 3–4 рази, ніж в інноваційно розвинутих економіках. Наукоємність промислового виробництва знаходиться на рівні 0,3 %, що на порядок менше від світового рівня. При цьому майже третина коштів, що витрачаються на інноваційну діяльність, припадає на закупівлю обладнання, в той час як на придбання прав на нову інтелектуальну власність або на проведення НДДКР витрати на порядок менші. Майже половина з інноваційних підприємств взагалі не фінансують проведення в інтересах свого виробництва наукових досліджень.

Таке становище обумовлено відсутністю в останні роки дійової державної системи стимулювання інноваційної діяльності, основні засади якої були поступово скасовані щорічними в останні 5 років поправками до відповідних бюджетних та інших законів.

Низький рівень наукоємності вітчизняного виробництва визначається не тільки дефіцитом грошей, а й браком стимулів і пільг. В українській економіці домінують низькотехнологічні галузі виробництва, які природно відносяться до малонаукоємних галузей: добувна і паливна – 0,8–1 %; харчова, легка промисловість, агропромисловість – 1,2 %. У цілому в Україні домінує відтворення виробництва 3-го технологічного укладу (гірнична металургія, залізничний транспорт, багатотоннажна неорганічна хімія та ін.). Відповідно майже 95 % вітчизняної продукції належить до виробництв 3-го та 4-го технологічних укладів.

Стратегічними цілями розвитку науки і техніки на загальнодержавному рівні, які потребують першочергового наукового забезпечення, є:

– людина – збереження і розвиток її як особистості, розбудова соціально-орієнтованої економіки, системні діагностика та контроль за соціально-економічними проблемами;

– природне середовище – збереження природного середовища України придатним для повноцінного життя людини, ліквідація наслідків аварії на ЧАЕС, оздоровлення Дніпра, регіонів Донбасу та Чорного моря;

– техніка і технології – створення техніко-технологічних умов, які гарантуватимуть національну безпеку країни, сприятимуть високопродуктивній праці та використанню людиною вигод сучасного побуту, зберігатимуть природне середовище безпечним для життя.

На основі кореляційно-регресійного аналізу дослідження показників розвитку інноваційної діяльності України були визначені ті, що найбільш впливають на рівень ВВП. Визначено рівняння лінійної множинної регресії, що відображає вплив цих показників на рівень ВВП. У результаті аналізу обґрунтовано, що найбільш статистично впливовими факторами в економіко-математичній моделі виявилися обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт всього, у фактичних цінах, оскільки коефіцієнт кореляції складає 0,99 та рівень фінансування інноваційної діяльності млн. грн. (коефіцієнт кореляції 0,88).

Підрахунки за економетричною моделлю дали такі результати (рівняння зі статистично значущими факторами):

$$Y = 113,34 X_1 + 4,6 X_2 - 93083 \quad (1)$$

де Y – ВВП, млрд. грн.;

X_1 – обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт всього, у фактичних цінах;

X_2 – фінансування інноваційної діяльності млн. грн.

Можна стверджувати, що збільшення як обсягів виконаних наукових та науково-технічних робіт, так і фінансування інноваційної діяльності справляє позитивний вплив на рівноважне економічне зростання на будь-якому етапі розвитку. Відтак науково-технічний розвиток може стати потужним інструментом для активізації інноваційної моделі розвитку національної економіки.

На сучасному етапі пріоритетами розвитку науки і техніки залишаються: інформаційні технології й електроніка, фотоніка, виробничі технології, нові матеріали і хімічні продукти, технології живих систем (біотехнологія, клітинна біологія), розробка нових видів транспорту, знаходження альтернативних джерел палива й енергетики, екологія і раціональне природокористування тощо.

На наш погляд, існує необхідність у зламі негативних тенденцій, що склалися в науковій сфері, спрямуванні державної політики на формування якісно нового, ефективного науково-технічного потенціалу, максимального його використання для переведення вітчизняної економіки на інноваційну модель розвитку.

У розділі 3 «Проблеми та суперечності реалізації національної інноваційної моделі та можливості їх розв'язання в сучасних умовах» досліджена політика забезпечення інноваційних проєктів та висвітлені шляхи та механізми стимулювання інноваційної діяльності в Україні.

Без розвиненого ринку інновацій неможливе нормальне функціонування сучасної ринкової економіки, що базується на технічних, технологічних та управлінських нововведеннях. На жаль, ринок інновацій був і є зараз не найсильнішою ланкою української економіки. Тому Україна гостро потребує

вирішення завдання перетворення інновацій та інноваційної політики на двигун якісно нового етапу розвитку ринкової економіки.

Забезпечення належного фінансування інноваційного процесу – одне з найголовніших завдань, що потребує першочергового вирішення при створенні конкурентоспроможної національної економіки. Разом з тим це завдання не з легких, воно має свої особливості.

Розробка будь-якої інновації потребує значних асигнувань. За інших рівних умов, капіталовкладення в інновації завжди перевищують фінансування, що забезпечує поточне, уже налагоджене виробництво. Скажімо, якщо ставити завдання впровадити нову технологію виробництва, то потрібно шукати кошти і на її створення, і на використання, адже впровадження інновацій пов'язане з перебудовою виробничого процесу, що потребує величезних витрат і т. ін.

Інвестиції в інноваційну діяльність, особливо у створення перших зразків інноваційного продукту, належать до категорії «ризикового капіталу», оскільки доти, поки інновація не буде створена і випробувана, ніхто не може гарантувати її успіх й існує ризик, що вкладені ресурси будуть втрачені.

Ефективними для розвитку інноваційної діяльності вважаються кредити спеціалізованих фондів та інших цільових джерел, оскільки вони, як правило, надаються на пільгових умовах.

Джерелами фінансової підтримки інноваційної діяльності в Україні є кошти державного бюджету України, кошти місцевих бюджетів і кошти бюджету Автономної Республіки Крим, власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ, власні чи запозичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності, кошти (інвестиції) будь-яких фізичних і юридичних осіб, а також інші джерела, не заборонені законодавством.

До факторів, які стримують інноваційну діяльність, доцільно віднести:

- недосконалість системи фінансування, регулювання, організації науково-дослідної та інноваційної діяльності на підприємствах;
- погіршення фінансового та матеріального забезпечення науково-дослідної бази наукових установ;
- неналагодженість кооперації наукової та виробничої сфер.

Становлення інноваційної моделі розвитку економіки в Україні має супроводжуватися органічним поєднанням політичних, гуманітарних, суспільно-психологічних, інституційних передумов; новими організаційно-економічними, правовими та інституційними рішеннями та узгодженням державної промислової, фінансової, податкової політики з державною політикою у сфері освіти, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності (рисунок 2).

Для побудови моделі інноваційного розвитку національної економіки освіта відіграє надзвичайно важливу роль. Вона є не лише зв'язуючою, але й конструктивною ланкою в системі трьох головних складових інноваційної економіки – «наука – освіта – виробництво». У цьому поєднанні освітній потенціал виступає одночасно як джерело поповнення науки кадрами і як головний фактор оволодіння населенням сучасними знаннями, необхідними для забезпечення економічного, соціального і культурного розвитку суспільства на основі використання передових досягнень науки, технологій, інновацій.

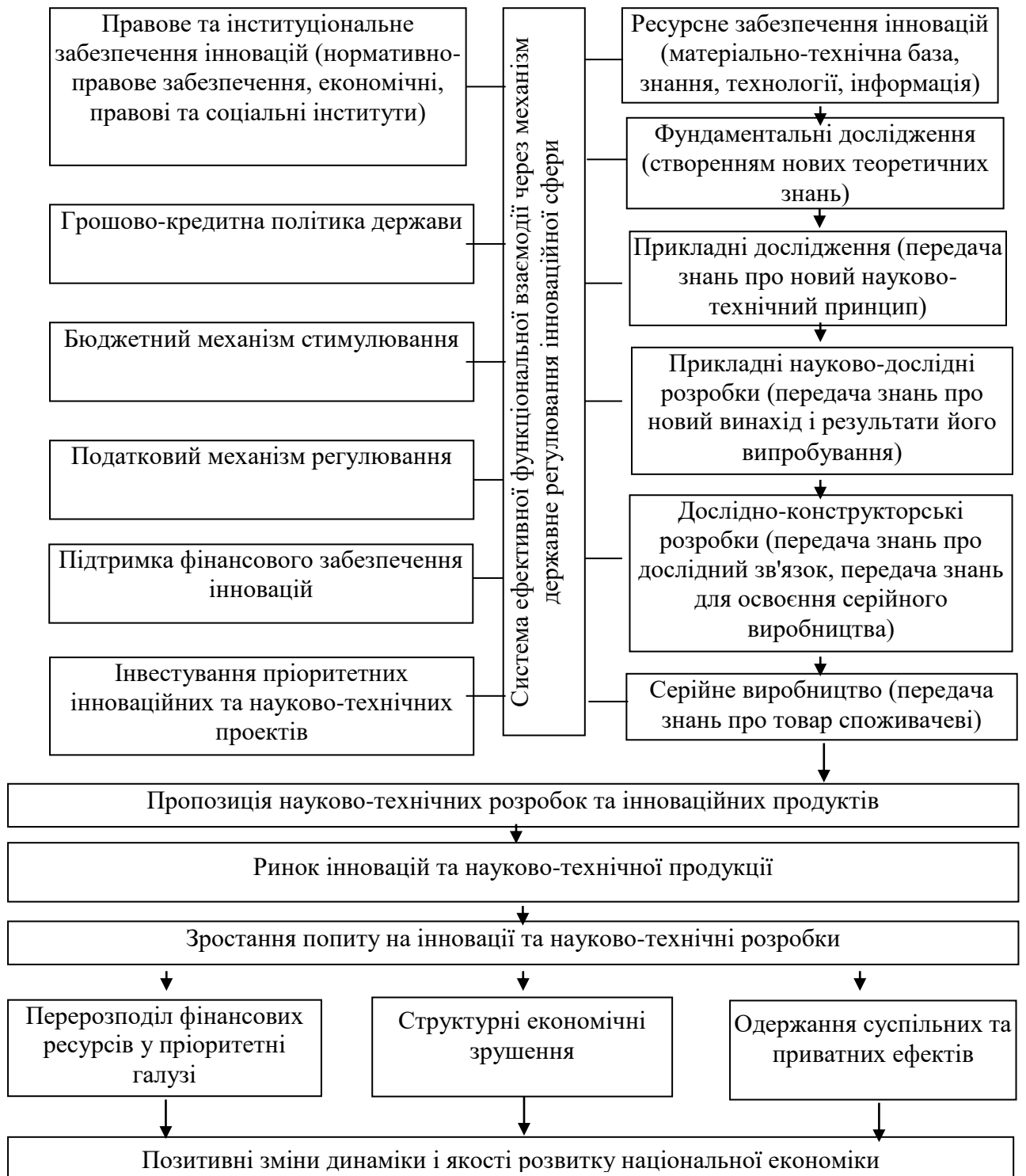

Рис 2. Інноваційна модель розвитку національної економіки з погляду збалансованої взаємодії основних суспільних інститутів.

* [Складено автором]

З метою стимулювання інноваційної діяльності в Україні та побудови інноваційної моделі розвитку необхідна система цілеспрямованих заходів органів державної влади щодо забезпечення інноваційної структурної перебудови економіки. Ці заходи має бути стрижневою складовою внутрішньої та зовнішньої політики країни і спиратися на реалії внутрішнього і зовнішнього середовища.

Для здійснення ефективної державної підтримки прикладних досліджень і розробок, які мають важливе значення для країни, доцільно створити Фонд

підтримки прикладних досліджень і розробок, в рамках якого на засадах самостійності зможуть об'єднатися наукові установи.

Для побудови інноваційної моделі розвитку доцільно вжити комплекс заходів у податковій, бюджетній, грошово-кредитній, інституційній та зовнішньоекономічній сферах. Йдеться не стільки про окрему стратегію інноваційного розвитку, скільки про надання інноваційної спрямованості всім напрямам економічної діяльності, яка розробляється та реалізується в країні.

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та нове розв'язання наукового завдання, щодо обґрунтування засад формування національної інноваційної моделі розвитку економіки. Це дозволило дійти наступних висновків і пропозицій, що носять теоретичне, методологічне та науково-практичне спрямування:

1. На основі узагальнення теорій інноваційного розвитку визначено, що інновація – комплексний процес, спрямований на створення, розроблення та доведення наукової чи будь-якої іншої нової ідеї до стадії комерційного використання в економіці. Виокремлено два підходи до визначення категорії інновація: у вузькому розумінні інновація ототожнюється з новою технікою, технологією, а в широкому – інновації розглядаються як прибуткове використання ідей, винаходів у вигляді нових продуктів, послуг, організаційно-технічних і соціально-економічних рішень виробничого, фінансового, комерційного характеру. Специфічним змістом цієї категорії є: зміни, що підвищують конкурентоспроможність суб'єктів господарювання, процес, що перетворює наукові досягнення у виробництво та інновація, як якісна зміна, впроваджена в господарську практику.

2. Результати аналізу сутності та концептуальних основ інноваційної моделі розвитку економіки дають можливість стверджувати, що це модель, що ґрунтується як на нових знаннях, нововведеннях, позитивному сприйнятті нових ідей, технологій, так і на готовності до їх практичної реалізації в усіх сферах економіки. Характерні особливості інноваційної моделі розвитку розкриваються в пріоритетах, стратегіях, механізмах та інструментах. При дослідженні складових формування інноваційної моделі розвитку економіки доцільно висвітлити чинники: стабільність системи державного управління сферою досліджень і розробок, визначення цілей і завдань економічного розвитку, процес формування державної інноваційної політики, її правове й ресурсне забезпечення, взаємодія регіональної та центральної влади, вагома участь науки в реалізації інноваційної політики. Можна з впевненістю окреслити основні елементи інноваційної моделі розвитку економіки, що включають наступні складові: освіта та підвищення кваліфікації, продукування інновацій та наукових знань, механізм комерціалізації наукових знань та інновацій, система використання інновацій; інструмент управління і регулювання інноваційним розвитком економіки.

3. Виходячи з аналізу інноваційних драйверів, з яких складається загальний інноваційний індекс Європейського інноваційного табло, можна констатувати, що інноваційні лідери застосовують нові форми і методи стимулювання інноваційного

розвитку, пропонують комплексне бачення інноваційної політики, що включає як досягнення національних цілей в індустріальній сфері, так і залежить від різноманіття факторів, що впливають на інноваційні можливості держави.

4. Як показує досвід командно-адміністративної системи щодо інноваційного розвитку, можна виокремити наступні особливості: радянська наука досягла ряду найвищих світових досягнень. НТП в СРСР був малоефективним, виражався не в масових нововведеннях і великих технічних і організаційних змінах у виробництві на базі конкурентної боротьби за краще і прогресивне, а в монополізмі виробника і керівників науково-дослідних інститутів, лабораторій і конструкторських бюро, в дрібних розрізнених «заходах», що не мають істотного впливу на технічне вдосконалення виробництва, підвищення його ефективності. Наука і вся її інфраструктура були одним з видатних досягнень старої, тоталітарної системи, що знаходиться нині в процесі ринкової трансформації.

5. Доведено, що від СРСР Україні дістався величезний науково-технічний потенціал. Оцінивши сучасний стан економіки України з точки зору інноваційності, можна стверджувати, що інноваційні процеси в економіці не набули вагомих масштабів. Велика частка інноваційно активних промислових підприємств за видами економічної діяльності припадає на галузі, що виробляють сировину, матеріали та енергетичні ресурси. Не можна залишати поза увагою, що інтелектуальний потенціал України залишається потужним. Сировинна спрямованість виробництва, розрахована переважно на потреби експорту, робить промисловість і економіку в цілому надзвичайно залежними від кон'юнктури зовнішнього ринку, стримує розвиток внутрішнього виробництва і звужує національні можливості щодо розвитку економіки та призводить до виснажливого та нераціонального використання природних ресурсів, прискорення процесів забруднення і деградації довкілля.

6. У ході дослідження встановлено, що метою державної інноваційної політики та передумовами для утвердження інноваційної моделі розвитку національної економіки мають стати розбудова національної інноваційної системи на принципах максимально ефективного використання наукового, виробничого та інноваційного потенціалу, а також поєднання підприємницьких стимулів з державним сприянням розвитку інноваційних процесів. Сучасний стан наукової сфери України обумовлено довгостроковим негативним впливом загальноекономічних проблем, пов'язаних зі структурною деформованістю економіки країни, домінуванням у ній низькотехнологічних галузей і укладів.

7. На основі кореляційно-регресійного аналізу дослідження показників розвитку інноваційної діяльності України були визначені ті, що найбільш впливають на рівень ВВП. В економіко-математичній моделі виокремлено фактори, що найбільш впливають на величину ВВП, а саме: обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт та рівень фінансування інноваційної діяльності (коефіцієнт кореляції складає 0,99 та 0,88 відповідно). Згідно розрахунку коефіцієнтів еластичності можна стверджувати, що існує тенденція до зростання ВВП на 1,12% при збільшенні обсягів виконаних наукових та науково-технічних робіт 1%; на 0,05% при збільшенні фінансування інноваційної діяльності на 1%. Обґрунтовано,

що фінансування інноваційної діяльності та збільшення обсягів виконаних наукових науково-технічних робіт позитивно впливає на рівноважне економічне зростання.

8. Визначено проблеми в реалізації інноваційної моделі розвитку. Доведено і той факт, що для побудови інноваційної моделі розвитку економіки Україна повинна мати ефективну науку світового рівня: високопродуктивних науковців, сучасне технологічне оснащення та інформаційне забезпечення їх праці, раціональну організацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських розробок, розвинуту систему комерціалізації наукових результатів, інакше кажучи, науку з високим інноваційним потенціалом.

9. У роботі обґрунтовано формування інноваційної моделі розвитку в Україні як одне з пріоритетних завдань економічної політики держави. Адже без розвиненого ринку інновацій неможливо нормальне функціонування сучасної ринкової економіки. Тому Україна гостро потребує вирішення завдання перетворення інновацій та інноваційної політики на двигун якісно нового етапу розвитку ринкової економіки.

10. Доцільно створити Міністерство з питань науки та інноваційного розвитку, яке повинно формувати державні науково-технологічні та інноваційні програми і направляти бюджетні кошти в науково-технологічну та інноваційну сфери, організовувати експертизу рівня та ефективності діяльності наукових колективів.

11. Для розвитку інноваційної моделі необхідна система цілеспрямованих заходів органів державної влади щодо забезпечення інноваційної структурної перебудови економіки. Ці заходи мають бути стрижневою складовою внутрішньої та зовнішньої політики країни і повинні спиратися на реалії внутрішнього і зовнішнього середовища. Доцільно вдосконалити внутрішнє середовище для реалізації інноваційної діяльності, створити привабливі умови для творців інновацій.

Таким чином, дослідження дає підстави зробити висновок, що для формування та реалізації національної інноваційної моделі розвитку необхідна розбудова національної інноваційної системи на принципах максимально ефективного використання наукового, виробничого та інноваційного потенціалу, а також поєднання підприємницьких ініціатив з державним сприянням розвитку інноваційних процесів та забезпечити збалансовану взаємодію наукового, технічного і виробничого потенціалів, розробити та впровадити механізм активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, стимулювати поширення інновацій у всіх сферах національної економіки.

СПИСОК ПРАЦЬ, ОПУБЛІКОВАНИХ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

У наукових фахових виданнях:

1. Здір В. А. Використання Україною досвіду стратегії інноваційного розвитку розвинених країн / В. А. Здір // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. Випуск 26. (Ч – I, том – I). ЧДТУ. – 2010. – С. 114–118. (0,5 друк. арк.).

2. Здір В. А. Проблеми формування інноваційної моделі розвитку національної економіки / В. А. Здір // Вісник Східноєвропейського університету економіки і

менеджменту. Серія: економіка і менеджмент – Випуск 2 (8), 2010. – С. 22–30. (0,51 друк. арк.).

3. Здір В.А. Основи інноваційного розвитку: теоретичний аспект / В. А. Здір // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Економіка. Випуск 5/3, Т. 19, № 10/1, 2011. С.26–33. (0,7 друк. арк.).

4. Здір В.А. Оцінка сучасного стану економіки України з точки зору її інновативності / В. А. Здір // Інвестиції: практика та досвід. – листопад 2011, №22. С.59–63. (0,5 друк. арк.).

5. Здір В.А. Інноваційна модель розвитку української економіки: вплив інноваційних та науково-технічних пріоритетів [Електронний ресурс]: Ефективна економіка. – 2012. – № 9. / В. А. Здір Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>. (0,52 друк. арк.).

В інших виданнях:

6. Здір В. А. Проблеми формування інноваційної моделі розвитку національної економіки / В. А. Здір // Теорія і практика сучасної економіки. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції. 6-8 жовтня 2010. У 2 т. Том 1 – Черкаси: ЧДТУ – С. 61–63. (0,2 друк. арк.)

7. Здір В.А. Значення інноваційної функції держави в управлінні інноваційними процесами / В. А. Здір // Матеріали щорічної Міжнародної Інтернет-конференції студентів та молодих вчених «Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність». – Харків. – 10 грудня 2010. – С. 215–219. (0,2 друк. арк.)

8. Здір В.А. Проблеми участі України в системі міжнародної інноваційної діяльності / В. А. Здір // Стратегія економічного розвитку країн в умовах глобалізації. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів, 25 березня 2011 р.: У 3 т. Т. 2: Інноваційно-інвестиційні засади економічного розвитку країн світу та регіонів. – 2011. – Дніпропетровськ. – С. 88–90. (0,2 друк. арк.).

9. Здір В.А. Стратегія реалізації інноваційної моделі економічного розвитку України в сучасних умовах / В. А. Здір // Сучасні проблеми інноваційного розвитку держави. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції 11-12 листопада 2010р. (Том 4) – Дніпропетровськ. – 2010. С.38–41. (0,2 друк. арк.).

10. Здір В.А. Пріоритети інноваційного розвитку економіки України / В. А. Здір // Проблеми формування нової економіки XXI століття: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. 23-24 грудня – 2010.: в 6 т. Т. 4: Інвестиційно-інноваційні пріоритети нової постіндустріальної економіки Дніпропетровськ. – 2010. С. 40–43. (0,17 друк. арк.).

11. Здір В. А. Модель инновационного развития, ее сущность и составные элементы / В. А. Здір // Інноваційна економіка – напрямок сталого розвитку держави. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Сімферополь, 7-8 вересня 2012 року) / Наукове об'єднання «Economics» – Сімферополь: НО «Economics», 2012. – С. 9–11. (0,2 друк. арк.).

12. Здір В.А. Особливості фінансового забезпечення інноваційних та науково-технічних пріоритетів національної економіки / В. А. Здір // Актуальні питання

сталого розвитку економіки. Збірник наукових праць з актуальних проблем економічних наук. / Наукова організація «Перспектива»– Х: Видавничий дім «Гельветика». – 2012. т. 1. С.212-219. (0,55 друк. арк.).

13.Здир В.А. Інноваційні технології у викладанні фахових дисциплін / В. А. Здир // Інноваційний розвиток вищих навчальних закладів України: II науково-практична конференція, 10-11 січня 2012 р.: тези доповіді. – Черкаси, 2012. – С. 101-113 (0,45 друк. арк.)

АНОТАЦІЯ

Здир В.А. Теоретичні засади формування національної інноваційної моделі розвитку економіки. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки. – ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». – Київ, 2013.

Обґрунтовані на теоретичному рівні основні складові національної інноваційної моделі розвитку: науково-технічний і виробничий потенціал країни та суспільні інститути, які забезпечують збалансовану взаємодію основних елементів системи, що перетворює її на єдине ціле.

Визначено категорію «інновація», що на відміну від розповсюджених у економічній літературі трактувань, здійснюється на основі двовимірного підходу, а саме: інновація в широкому значенні як будь-яка зміна, що підвищує конкурентоспроможність суб'єктів господарювання через прибуткове використання ідей, винаходів; інновація у вузькому значенні – поява нової техніки та технології у виробництві.

Обґрунтовано необхідність посилення наголосу на такій функції держави як стимулювання інноваційного процесу в умовах формування інноваційної моделі розвитку економіки.

Досліджено взаємозалежності між ВВП, обсягом виконаних наукових і науково-технічних робіт, а також рівнем фінансування інноваційної діяльності на основі кореляційного аналізу.

Окреслене розуміння причин того, чому інноваційні процеси в економіці сучасної України не набули вагомих масштабів, а той величезний науково-технічний потенціал, що залишився в Україні від СРСР нині практично не використовується, а тому занепадає.

Ключові слова: інноваційна модель розвитку, інновативність, науково-технічні пріоритети, інноваційна складова, інноваційна діяльність, інноваційна політика.

АННОТАЦІЯ

Здир В.А. Теоретические основы формирования национальной инновационной модели развития экономики. - Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.01 – экономическая теория и история экономической мысли. –

ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана». – Киев, 2013.

Обоснованы на теоретическом уровне основные составляющие национальной инновационной модели развития: научно-технический и производственный потенциал страны и общественные институты, которые обеспечивают сбалансированное взаимодействие основных элементов системы, что превращает ее в единое целое.

Определена категория «инновация», в отличие от распространенных в экономической литературе трактовок, осуществляется на основе двумерного подхода, а именно: инновация в широком смысле как любое изменение, что повышает конкурентоспособность субъектов хозяйствования через прибыльное использование идей, изобретений; инновация в узком смысле - появление новой техники и технологии в производстве.

Обоснована необходимость усиления акцента на такой функций государства как стимулирование инновационного процесса в условиях формирования инновационной модели развития экономики.

Исследовано взаимозависимость между ВВП, объемом выполненных научных и научно-технических работ, а также уровнем финансирования инновационной деятельности на основе корреляционного анализа.

Очерчено понимание причин, почему инновационные процессы в экономике современной Украины не получили значительных масштабов, а тот огромный научно-технический потенциал, оставшийся в Украине от СССР сейчас практически не используется.

Проанализировано современное состояние Украины с точки зрения ее инновационности. Доказано, что значительная часть инновационно активных промышленных предприятий по видам экономической деятельности приходится на отрасли, производящие сырье, материалы и энергетические ресурсы. Сырьевая направленность производства, рассчитана преимущественно на нужды экспорта, делает промышленность и экономику в целом чрезвычайно зависимыми от конъюнктуры внешнего рынка, сдерживает развитие внутреннего производства и сужает национальные возможности развития экономики.

Исследован механизм формирования инновационных и научно-технических приоритетов национальной экономики через систему целенаправленных мер органов государственной власти по обеспечению структурной инновационной перестройки экономики.

Определены проблемы в реализации инновационной модели развития. Для построения инновационной модели развития экономики Украина должна иметь эффективную науку мирового уровня: высокопроизводительных ученых, современное технологическое оснащение и информационное обеспечение их труда, рациональную организацию научно-исследовательских, опытно-конструкторских разработок, развитую систему коммерциализации научных результатов, то есть, науку с высоким инновационным потенциалом.

Целью государственной инновационной политики и предпосылками для утверждения инновационной модели развития национальной экономики должны стать развитие национальной инновационной системы на принципах максимально

эффективного использования научного, производственного и инновационного потенциала, а также сочетание предпринимательских стимулов с государственным содействием развитию инновационных процессов.

Доказано, что первоочередной задачей для формирования инновационной модели развития национальной экономики должно стать создание такой среды, которая бы мотивировала предпринимателей к инновационной деятельности.

Показано, что формирование инновационной модели развития в Украине - одна из приоритетных задач экономической политики государства. Ведь без развитого рынка инноваций невозможно нормальное функционирование современной рыночной экономики. Поэтому Украина остро нуждается в решении задачи преобразования инноваций в двигатель к качественно новому этапу развития рыночной экономики.

Ключевые слова: инновационная модель развития, инновативность, научно-технические приоритеты, инновационная составляющая, инновационная деятельность, инновационная политика.

ANNOTATION

Zdir V.A. The theoretical basis of the formation of the national innovation model of economic development. - Manuscript.

The dissertation for the degree of Candidate of Economic Sciences, specialty 08.00.01 – Economic Theory and History of Economic Thought. – SHEE «Vadym Hetman Kyiv National Economic University» – Kyiv, 2013.

Grounded on a theoretical level, the main components of the national innovation model of development: scientific-technical and industrial potential of the country and public institutions that provide a balanced interaction between the major elements of the system that transforms it into a coherent whole.

The category of "innovation" that unlike common in the economic literature, interpretations, based on two-dimensional approach, namely: innovation broadly as any change that increases the competitiveness of businesses through profitable use of ideas, inventions, innovation in the narrow sense - the emergence of new techniques and technologies in production.

The need stronger emphasis on such state functions as stimulating innovation process in the formation of an innovative model of economic development.

Investigated the interdependence between GDP made up of scientific and technical work, as well as the level of innovation financing based on correlation analysis.

Outlined understanding the reasons why innovation in the economy of modern Ukraine has gained significant scale, and the tremendous scientific and technological potential that remained in Ukraine from the Soviet Union is now almost never used, and therefore decline.

Keywords: innovation development model, innovativeness, scientific and technical priorities, innovative component, innovation, innovation policy.